

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér Felévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hova a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-térli közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A közigazgatási tanfolyamok.

Itt is, ott is olvasni arról, hogy ánkettek lesznek, őszszel közigazgatási ügyekben a belügyminisztériumban. Olvasunk sokat az új közigazgatási tanfolyamokról, melyek az eddigi jegyzői vizsgákat fogják pótolni és előkészítenek az alsóbb közigazgatási szakokra. Szóval aktualitásra jutott a közigazgatás rendezésének ügye, mely aktualitását a híres kétszakaszos Lex Szapárián a meghozatalával nyerte.

Nem áltatjuk magunkat azzal a hittel, hogy egy-két esztendő meg fogja teremni az egész közigazgatási reformot, a községektől föl a miniszteri adminisztrációig. Ez olyan munka, melyet évtizedek alatt is nehéz létesíteni. Beláthatatlannak kell jelezni azt az időt, melyben közigazgatásunk egészen modernül ki lesz építve.

Epp ezért helyeselni tudjuk azt a toldozó-foldozó munkát, melyet most akarnak végezni közigazgatásunkon. Az apróbb reformok jelentősebb vívmányokat installálhatnak, de nem bontják meg a kereteket, pedig épp a keretek megbontásától kell nálunk félni, mert ez kelti a legelkeseredettebb ellentéteket, a mint a vármegyéért helytálló pártok megmutatták a Szapári-téle javaslatokkal szemben.

A közigazgatás rendezésének azonban nemcsak politikai oldala van. Kulturális és társadalmi jelentősége sem kisebb. Ezért is hozzuk itt szóba.

Nem lehet egészen igazságtalannak mondani azokat, a kik közigazgatásunk közegeit az értelmi erő emelkedettebb fokának hiányával vádolják. Éri e vád a közigazgatás legalsóbb és legmagasabb fokát egyaránt. De az intézményt éri csak, a személyeket nem. Az előkészítő iskolák hiányának következménye az, hogy e vádak nem alaptalanok.

Egyenesen a közigazgatási szakra nem is volt eddig egyéb előkészítő iskola, mint a jegyzői vizsga. Ez sem kezeltetvén központilag, elposványosodott ez az intézmény is a vidékiességben. A jelöltek készülségüket formálisokban mutatták be, a komolyabb képzettség nem kívántatott meg általánosan. De meg sem volt szereshető, nem voltak meg a kellő intézmények hozzá s a jegyzői praksison és magántanuláson épülhetett. Most megadott a mód, a teljesebb képzettség megszerzésére.

Egy törvény már évtizedek óta

ígéri a közigazgatási tanfolyamokat. Az a törvény megmaradt írott malaszul; se kedve, se pénze nem volt a váltakozó belügyminisztereknek a törvényes ígéret beváltására. Az ígéret beváltására újabb törvényt kellett hozni. Ettől is írtóztak, mert mindenhez szívesebben nyúltak, mint közigazgatási dolgokhoz, melyek alkalmasak voltak a pártközi háborúskodások kipattanására. A mai szélcsendes és béke-korszak hozhatta meg a közigazgatási tanfolyamokat, melyek tíz különböző helyen egyszerre fognak megnyílni az országban.

Eiső pillantásra nem látszik egyébként az ilyen tanfolyam: közönséges szakiskolánál, a milyen másfajta számos van az országban. Tényleg azonban az egész országra s egész adminisztrációkra ki fog hatni ez az iskola. A legkisebb község lakosai is meg fogják érezni, hogy mit és miképp tanítottak az iskolákban. Egész lélekkel rajta legyenek hát a vezető egyéniségek, hogy ez az iskola beváljon. Talán ellentmondónak látszik, de mi azt merjük hangoztatni, hogy elméletet tanítson ez az iskola, nem tudományos elméleteket, hanem az egész közigazgatás lényegének elméletét és elveit.

Ha törvényszakaszok bemagoltatását tartják a tanárok feladatuknak, akkor el se kezdjek a tanítást. A magyar közigazgatás részére szánt törvényes rendeleti intézkedéseket megtanulni vagy megtanítani amúgy sem lehet. Olyan nagy anyag ez, a melyet egy fej befogadni nem képes. Csak a rendszert és az anyag tartalmát lehet és kell ismerni. Nem féltjük a községi jegyzőket, ki tudják ők kutatni a törvények és rendeletek tengeréből azt, a mire nekik épp szükségük van. Jóval fontosabb ennél, hogy az az istenhátamegetti községi jegyző ismerje a magyar közigazgatás ügyének elveit és rendszerét. A gyakorlatban fel kell emelkednie ez evekhez, e rendszerhez. Erre kell megtanítani első sorban azokat, a kik a magyar nép vezetését választották hivatásukul. Az elveket és rendszert előadni s megtanulni: nagyobb feladat, mint a tények vagyis a törvények és rendeletek ismertetése.

A mainál jobb közigazgatás-tanítási módszer ideje elérkezett tehát. Nem érhetjük be a mai községi jegyzők kis jogi intelligenciájával, mely a megkövetelhető minimumon alul marad. Elvegre ráparancsolni senkire sem lehet azt, hogy mennyit tanuljon, de hogy

mit tanuljon, azt igen s kivált, hogy mit tanítson az erre kiküldött oktató.

Társadalmi jelentősége az új tanfolyami törvénynek nem kisebb. A vidék társadalmi közigazgatás tényezői köré csoportosul, ezek szinte összegzése a társadalom tagjainak, de a vidéki társadalomnak mindenesetre magjai a közigazgatás egyénéi. Vegyük hozzá, hogy a további reformok útja előre ki van jelölve, a tanfolyamok hallgatóiba tehát bele kell csopogtatni azt a tehetséget, hogy feigogni írják a kialakulandókat. Mert a közigazgatás nagy karát, a jegyzői kart tagjaiban egyre-másra változtatni nem lehet, állandó ez a sereg, melynek hivatása, végeredményként: a nép javának előmozdítása.

A nép javát mozdítja elő, a ki e sereg tagjait, a községi jegyzőket, az anyagiak tekintetében is biztosítja. Ezt azonban csak olyan jegyzői kar fogja kivivhatni, mely értelmi erejével imponálni tud. Imponálni lefelé és felfelé egyaránt, mert régi igazság az hogy csak az akar és tud ez irányban is sikert elérni, aki értelmiségénél fogva jogaít nyíltan követelheti.

Ilyen széles látókört nyitunk mi a közigazgatási tanfolyamok jelentőségének. Nem túlzás ez a széles látókör, sőt talán visszamarad a való mögött. Az élet minden viszonyaiba benyúló közigazgatási ügy létének vagy nemlétének kérdését látjuk mi e tanfolyamok helyes vezetésének ügyében megjegecülni.

A kövilágítás ügye. Egy újdonságban érintettük lapunk előző számában a kövilágítás villamos vállalatának fentakadt ügyét, mely dacára annak, hogy nem csupán a vállalat szerződés van fölöttes hatóságilag jóváhagyva, hanem ezenfölül a közgyűlés a szerződés kivánt átruházását is megengedte, — mindmáig nem tud dűlőre jutni, úgy hogy ma is ott vagyunk jóformán ebben a kérdésben, ahol a kezdet kezdetén; vagyis akkor voltunk, mikor még senki meg sem is bolygatta a kérdést: áttérjünk-e a petróleumvilágításról a villamos kövilágításra?

Sőt ma rosszabb a helyzet, mintha ebben az ügyben semmi se történt volna. Mert van valami, se hús se hal-féle villamvilágításunk, — jogerős közgyűlési határozattal adtuk felhatalmazást egy vállalatnak, hogy a városi vendéglőt és színházat villamos világitásra rendezze be és ugyanennek a vállalatnak megengedjük a terjeszkedést is, magánvilágítások berendezésére, vezetékoszlopai és vezetékeli elhelyezésére, sőt ugyanez a vállalat eszközölte, a saját költségén és a magán-

üzem érdekében, az állami távíró sodronyhálózatának athelyezését is a város beiterületén és tette mindent a város, mint erkölcsi testület hozzájárulásával és bejegyzésével, tehát formális meghatalmazás, jog alapján, mely — az adott viszonyok közt — meglehetősen ferde helyzetet lesz képes teremteni a villamos világítás általánosítása kérdésében, ha hogy továbbra is azzal a személyes animozitással kezeljük ezt az ügyet, amelynek kátyujában ez most szemmel láthatóan megfeneklett.

Igértük, hogy leplezetlen nyíltsággal fogjuk ezt a fontos közérdeket tárgyalni: — ezt az ígéretet be is váltjuk.

Mikor a villamos közvilágításra a zárt ajánlati versenytárgyalást meghirdítették; mikor ennek eredményeként a Szánthó és Tóth féle ajánlat volt az előnyösebb; mikor ezt az előnyösebb ajánlatot egy kiküldött bizottság újra meg újra megrostálta és a képviselőtestülettel megegyezően belőle azt a szerződéstervezetet készítette, mely aztán a szerződésük alapját is képezte; mikor — közbevetett főlbebeszés folytán a miniszter még ezen a szerződésen is talált némi módosítani valót és a vállalkozókat azt is elfogadták; mikor végre ennek alapján a városi közgyűlés a Szánthó és Tóth vállalkozó céggel határozta a villamos közvilágításra a szerződést megkötöni, sőt utóbb bejegyzését adta ahhoz is, hogy a szerződés, Tóth Árpád kihagyásával, csupán Szánthó Lajos dr. irassék át: ez a képviselőtestület, annak minden egyes tagja jól tudta, mert hiszen a nyilvános közgyűlésen elég fenn és elég-szer hangoztatták, hogy a vállalkozók egyikének sincsen vagyona, melylyel egy ilyen vállalat beruházási költségeit fedezhetnék s hogy ezek szerint, ha ők nyerik el a vállalatot: ezt abban a jó reményben veszik át, hogy annak költségeit sikerülniük fog valami úton-módon financirozni.

Hangoztatták ezt nyílt közgyűlésen akkor is, mikor elhatározták, hogy a tanács Szánthó- és Tóth-tal kösse meg a szerződést, akkor is, mikor a szerződésnek egyedül Szánthóra való átruházását megengedték.

Nem lehet meg tehát senkit, hogy a közvilágítás vállalkozója, amikor a miniszterileg is módosított szerződést elfogadta, nyomban hozzálátott a vállalata financirozásához és bizonyos mértékig célt is ért, odaig nevezetesen, hogy került egy nagy budapesti cég, a Siemens és Halske villanyvilágítási cég, mely készen nyilatkozott, a vállalatba belépni s abba a magá részéről 90,000 frt tőkét, mint részvényes befektetni, ha a beruházáshoz még hiányzó összeg, számításuk szerint mintegy további 80,000 frt, egy helyi érdekeltsgtől úgy kerül ki, hogy aztan azzal együttesen egy városi világítási részvénytársaságba alakulhasson.

Az adatok és számítások, melyek a nevezett budapesti cégnek e vállalat financirozása és jövedelmezősége tekintetében alapul szolgáltak: a kezeink közt vannak.

Hogy min szenved mégis hajótörést a szerződött vállalkozó minden faradozása, mi gátoló akadálya van ezek után a vállalat sikeres létrehozásának: legközelebb ezt is részletesen, nyíltan mondjuk el.

A magyar búza.

Az 1900. esztendő gabona-termése ma már ismeretes. Körülbelül teljes pontosággal megmondható: hány millió métermása búzát,

rozsozt, árpat, zabot termelt ez az áldott jó magyar föld.

Mióta kezdetét vette az aratás, nap-nap után jönnek a hivatalos és nem hivatalos jelentések arról, hogy mennyivel kedvezőbb vagy rosszabb a termés, mint volt tavaly egyes vidékeken. — Minél közelebb érünk a cséplés befejezéséhez, annál rózsásabb színben festik ezek a hiteles jelentések a földmives helyzetét, mert mind jobban bebizonyítottak mondják, hogy az idei termés a tavalyinál nem rosszabb, sőt helyenként valamivel jobb és nem ritkán kitünő, általában pedig jó közepes termésünk van.

A többi államok gabona-termése nem mondható valami kitünőnek. Sok helyen nagyon selejtes termés miatt panaszokdólk. — Olyan helyen, a hol a kivitelre való termelés már régen virágzik, aggodva tekintenek a jövőbe s jó előre igyekeznek biztosítani első sorban a saját kenyér-szükségletüket. A kivitelről csak aztán lehet szó.

S a búzának még sincs ára. Ennek az állapotnak pedig az lenne a szükségszerű következménye, hogy miután a külföld gabona-szükséglete, a mult évhez képest semmit nem változott: olyan államokban, hol kivitelre szánt fölsőleg van, a búza árának emelkedni kellene.

Ezzel azonban homlokgyegyenet ellenkeznek a tények. A búzának ma a lehető legolcsóbb ára van. S éppen Magyarországon a legolcsóbb. Ennek az okát kutatják, keresik most Budapesten a — tőzsdén. Ott, a hol előidézték, hogy a magyar búzának értéke ne legyen.

Azok jajgatnak legjobban, a kik a magyar gazdát, a spekulációt minden eszközeit felhasználva, kiszolgáltattak a külföldi fejes tehenévé. Mert a mint Magyarország megnyitotta kiviteli kereskedelmét, nyomban gondoskodtak róla, hogy a szabad raktárak felállításával és a vámhitel engedélyezésével leszorítottassák a magyar gabona árát. Csak a mult évben is, e kedvezmények mellett nem kevesebb, mint egy millió métermása román és szerb búzát hoztak be hozzánk s ezzel a rongy, szemét búzával mesterségesen úgy leszorították az arakat, hogy Magyarországon 2 és fél forinttal olcsóbb a búza, mint Német- és Franciaországban.

De a kivitelre szánt búza árának is olcsóbbnak kellett lenni legalább is annyival, mint az importáló államok fuvar- és vámjait. Mikor a kivitel megszünt, a magyar búza árának okvetlenül emelkedni kellett volna s okvetlenül el kellett volna érnie azt az árt, a mely más exportáló államban volt, sőt még magasabbat is, mert minket még a tengerentúli verseny sem befolyásolhatott.

Igen, csakhogy ezt megakadályozták a budapesti malmok, a melyek nagy részét a külföldi tőke kezében voltak. Mert ők túl magas búzaárak mellett nem versenyezhetnek a külföldi malmokkal. Ehhez hozzájárul még aztán a malomipar túltengése is. A kartellre lépett malmok aztan elkezdték a liszt-ternelést és a liszt-kivitel természetellenesen forszirozni. Csakhogy erre már nem volt elég a magyar föld termése és ez drága is lett volna. Ismét a behozatalhoz fogtak, behozták a román és szerb szemetet, hogy aztán kiszállíthassák vissza — feldolgozott alakban — ezek helyett a magyar búzát. Csinálták a jó magyar búzából a külföldi számára a lisztet, itt benn pedig a romániai búzával ellensúlyozták az árat emelkedését.

Még ennél a manipulációnál is volt egy bökkenő. A külföldi búza magas váma. A Balkan államokból behozott búza után 1 frt 85 kr. vámot kellett fizetni.

Itt ismét a kormány alatt a malmok segítségére. Megalkották az 1881. évi XVI. törvénycikket, amelynek Xlik szakasza azt mondja, hogy olyan behozott búza után nem kell vámot fizetni, a mely csak feldolgozásra hozatik be és feldolgozva vissza lesz szállítva. El lehet képzelni, hogy mint lehetett ellenőrizni a behozott és kivitt búza és liszt azonosságát. Ezenkívül ma a malomipar nimbuszát felhasználva, mindenféle szállítási és egyéb kedvezményeket csikartak ki a parlamenttől, csakhogy az ízet virágozzék. A délvideki magyar gazda Pestig 81 kr. fuvart fizet a magyar állam vasútain mmásánként, a ro-

mán és szerb szállító pedig ugyanezen vonalon 55 kr. vagy ha nagy mennyiségben szállít, 43 kr. Szállíthatnak barmennyi búzát, mert a szabad raktárakban vámmentesen helyezhetik el — ideiglenesen.

Az így raktározott búza aztán a tőzsei spekulációk anyagát képezi és aliandóan irányítja a magyar búza árát és mikor a termelő már értékesíteni akarja a termést, rendszeren úgy leszorítják vele az arakat, hogy képtelenség, hogy ilyen úton Magyarország, mely főként mezőgazdasággal foglalkozik, ma holnap teljesen tönkre ne menjen.

Ezek az állapotok, melyek aliandóan a feje fölött lebegtetik a magyar gazdának Damokles kardját, nem is segít addig senki, míg a szabad raktárakat fenntarthatják, a vámhitel és egyéb kedvezményeket élvezik a külföldi búzák, a magyar termé-nyek rovására.

Addig mindig 6 frt 50 kr. lesz csépléskor a búza és hasztalan hivatkozik a termelő azokra a nagy áldozatokra, melyekbe neki a termőföld megtartása, munkáltatása és a mag termelése kerül.

Ujdonságok

Szentes, 1900. augusztus 23.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 23-an, ma délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben. A közgyűlés 51 ügyet felölél tárgysorozatából általánosabb érdekűek a következők: Belügyminiszteri döntés az 5-ik patika ügyében. — A megyegyűlés határozata a szegénymenedékházi élelmezés dolgában. — Gazd. szakosztályi javaslat a m. kir. állatorvosi állás szervezése iránt. — Ugyanennek javaslata az állategészségügyi körzetek felállítás ügyében a földmivélsügyi miniszter által kívánt létesítmények dolgában. — Ugyanannak javaslata a Bartha-féle és a Farkas-féle hagyatéki földek miként való hasznosítása tárgyában. — Ugyanennek javaslata a főgimnaziumi játéktér engedélyezése és berendezése tárgyában. — A történeti és régészeti társulat kérelme, a túl a kurcai városi épületben két szobának múzeumi célokra leendő díjmentes átengedése iránt. — Gazd. szakosztályi javaslat, László Vilmos dr. főorvos kórházigazgatói tiszteletdíja, Érsek Zsigmond vezető szántisztizteletdíja, Balogh István rendőrbiztos végkielégítése és a mezőőrök fizetésemelési kérvénye tárgyában. — Több járdaköltség ügy. — Nehány adásvételi ügy és bérletügy. — Több rendbeli számadások bemutatása. — A tárgysorozat bő anyagát tekintve, előre látható, hogy a közgyűlés egy nap alatt nem végzi el feladatát és vagy holnapra is átnyúlik, vagy pedig leveszi egy következő gyűlés napirendjére a ma el nem intézhető ügyeket. Tekintve a mezei munkaidő szorosságát, ez az utóbbi a valószínűbb.

— **A közigazgatási tanfolyamok.** Szeptember 1-én nyílnak meg a községi közigazgatási tanfolyamok és a belügyminiszter már széküldte az összes törvényhatóságokhoz e tanfolyamok szervezeti szabályzatát, mely a községjegyzői minősítés megszerzésének módját egészen új alapokon szabályozza. A jövőben csak az fogja ezt a minősítést megszerzhetni, aki a tanfolyamot szabályszerűen elvégzi és a tanfolyamok székhelyén szervezendő vizsgálobizottságok előtt a községi közigazgatási vizsgálatot sikeresen leteszi. A tanfolyamok székhelyei lesznek: Budapest, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Maramaros-Sziget, Maros-Vásarhely, Nagybeacserek, Pécs, Pozsony és Szombathely. A tanfolyam kezdődik szeptember 1-én és tart június 30-ig.

Allandó felügyelője a főispán. A vizsgáló bizottságok tagjait a belügyminiszter nevezi ki. A tanfolyamra csak az vehető fel, aki a főgimnázium vagy főreáliskola 8 osztályát, vagy e középiskolákkal egyenrangú más középiskolát, vagy megfelelő katonai intézetet sikeresen elvégzett, aki jegyzői vagy közigazgatási hivatalban egy évig már működött, aki tud magyarul, feddhetlen előéletű, aki augusztus 20 ka és 25 ke közt az igazgatóságok valamelyikénél jelentkezett. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg 20—20 koronás részletekben félévénként fizetendő. Szegénysorsuk tandíjmentesek. A belügyminiszter egy évi időtartamra kinevezte a tanfolyamok igazgatóit és felhívta a törvényhatóságokat, gondoskodjanak arról, hogy a tanfolyamok minél népesebbek legyenek; kifejezi azt a reményt is, hogy a törvényhatóságok már a közel jövőben módját fogják ejteni annak, hogy a tanfolyamok szegénysorsú és érdemes hallgatóinak ösztöndíjban vagy jutalomban való részesítését vármegyei alapítványok által a maguk részéről is előmozdítsák s hogy az erre képes községetek szintén buzdítani fogják oly irányú aldozatkézségre, mely saját alkalmazottaik tanfolyam-hallgatását előmozdítja.

— **Bortermelők figyelmébe.** Szentes város tanácsa felhívja a bortermelő szőlősgazdákat figyelmét arra, hogy az idén remélhető bortermésüket — boritaladó kedvezményében való részesülés végett, a f. évi augusztus 20-tól szeptember hó 20-ik napjáig bezárólag, a központi irodában (vámegyház) annál inkább bejelentésük, mivel a későbbi bejelentéseket nem vehetik figyelembe és az ily bortermelők a törvény adta kedvezménytől elcsenek.

— **Hivatalfoglalás.** A körös-tisza-marosi armentesítő tarsulat új főmérnöke: Kálló Gyula volt kir főmérnök f. hó 21-én Szentesre érkezett és hivatalát az armentesítő tarsulattal f. hó 22-én átvette.

— **Kistelek ünnepe.** Mint lapunk értesítik, Kistelek is méltóképen megünnepelte a magyar királyság és kereszténység 900 éves ünnepét. A hálaadó istentiszteletet Várossy Gyula plébános orsz. gyűlési képviselő tartotta ségedlettel. Ugyancsak Várossy Gyula tartott mély hazafias érzéstől áthatott ünnepi beszédet. Az ünnepélyen, bár az idő kedvezőtlen volt, az egyes testületek megjelentek.

— **Szerencsétlenség egy gyárban.** Tülbuzgóságát majdnem életével fizette meg Praznosky Sándor molnárinas, ki a Székely József-féle túl a kurcai malomban alig néhány hete van alkalmazva. F. hó 21-én délelőtt 9 óra körül ugyanis főbevalójának utasítása nélkül alá ment a malomszéknak, a teljes forgásban lévő kerekhez, hogy a géprezszeket megolajozza; de olyan vigyázatlanul, hogy az egyik erőviteli kerék 2 ujnyi keskeny szíja odakapta a fű ruháját és magával ragadva, többször körbe forgatta. Szerencsésére a főmolnár éppen közelében volt és még kellő időben megadta a vészjelzt a gép megállítására, mely különben alakatlan tömegéi roncolta volna össze a szerencsétlen gyereket. Az első segélyben dr. Reics Soma orvos részesítette a fiút, aztán beszállították a városi kórházba, hol megállapították, hogy combján, de különösen felső karján szenvedett erős sérüléseket, valószínű azonban, hogy a gondos ápolás megfogja menteni a vigyázatlan fiút az életnek.

— **Hun-avarkori temető a határban.** A caongrádmegyei tört. és régész. tarsulat faradhatatlan titkára, Csallány Gábor a mult hét folyamán ismét megkezdte ásátásait a

Fertőnél, a Biró-féle tanyaföldön, ugyanazon a területen, melyen a mult évben már nem egy nagybecsű hun avarkori sírleletet tárt fel ásatásaival. Az ásatásnál ezúttal mint vendég volt jelen Káda Elck kecskeméti polgármester, maga is szenvedélyes régiségbúvár, aki különösen érdeklődött az ilyen hun-avarkorbeli leletek iránt, melyek náluk, nagy határakban nem igen fordulnak elő, miután ott inkább a honfoglaláskorbeli leletek a gyakoriak. Csallány Gábor ezúttal is nagyon kedvezett a szerencse. Meglehető mélységben ugyan, körülbelül 2 méter mélységen alól, de egyenest egy hun avarkorbeli régi temető halott-sorára bukkantak már az ásatás megkezdésekor úgy, hogy a sírok egész hosszú sorát sikerült ily módon feltárnia, melyek mind telve voltak érdekesnél-érdekesebb mellékletekkel. A sírokból — mint értesülünk — ez alkalommal két teljesen él, — egy férfi és egy női csontvázat is sikerült kiemelni, miket lelet szerint — üvegkoporsóban akar most Csallány Gábor a tarsulati múzeumban elhelyezni, hogy így szemlélhető tegye teljesebbé a hun-avarkori temetkezési módot.

— **Népünnepe a ligetben.** Többfelől hallottuk kifogásolni, hogy a városi tanács immár 3 egymásután következett vasárnapra engedélyt adott a túl kurcai ligetben népünnepe tartására, vagyis arra, hogy a liget árnyas sétányára csak belépődj lefizetése ellenében juthasson a közönség. A kifogásokra azt mondjuk, hogy a tanács okosan tenné, ha ez egyáltalán módjában volna, ha minden vasárnap- és ünnepnapon népszünetlyre adna engedélyt, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a mi gyönyörű szép népligetünknek voltaképpen csak akkor van nagyobb tömegű látogatója, mikor a közönség pénzért juthat csak az ott sétálás élvezéséhez. Ezt láttuk beigazolva a mult vasárnapon is, mikor az iparosifjak önképzőkörének népünnepe olyan szép, nagy közönséget vonzott ki a ligetbe, amilyent ott legtikasztóbb kánikulai ünnep- vagy vasárnapok délutánján se látni soha, mért — a ligetbe járnál külső — nálunk nem sikk. Így az iparosifjak népünnepe minden tekintetben kitűnően sikerült, ami különben nem csak a közönség pártolásának érdeme, hanem a derék rendezőség is, mely gazdag és változatos műsort csinált az alkalmatosságra és azt hűségesen egzekválta is, tehát bevalotta, amit ígért. A műsort h különösen a dalszék állt nagy precizitással előadott ének-számai és a piprócsai képviselőválasztás beszédei tetszettek legjobban. Este szépen kivívágitottak a ligetet lompionokkal s a zártkörű táncvigalom a ligetbe, a néptáncmulatás a délelőhöz vonzott nagy közönséget, mely kitűnően mulatott.

— **Eljegyzés.** Bácskai Lajos buda-pesti kereskedő a napokban jegyezte el magának özv. Schwarcz Palné kedves leányát, Schwarcz Róza kisasszonyt, aki Schwarcz Albert regálebériáségi üzletvezető nővére.

— **Adomány az osztrák-magyar kínai csapatoknak.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a következő levelet kapta a Pfau-féle fumei udvari destillériától!

»Kegyelmes úr!
A kínai eseményekkel szemben indítva érezük magunkat közös hadsergünk megsebesült és megbetegedett vitéz katonái számára; kik a keletázsiai kultúrközdelemben hűsiesen résztvesznek; egy szállítmányt, mely 100 labából a 50 üveg — 5000 üveg cognacból áll, f. é. augusztus 18-án, dező királyunk 70 ik születésnapján hadügyminiszterünknek Póla hadikikötőből rendelkezésére bocsátani.

Van szerencsénk Nagyméltóságodnak mellékeltén egy iratot ányújtani, azon alázatos kérelemmel, hogy azt hadügyminiszterünknek Bécsbe a legközelebbi postával —

hogy még 16-ika előtt megérkezék — kegyesen átszarmaztatni méltóztatásuk.

Midőn Nagyméltóságodnak szives előzékenységeért alázatosan köszönetet mondunk, vagyunk kitűnő tisztelettel Excellenciád alázatos szolgálói: Pfau és Társa.

— **Büntény Horgoson.** A szegedi vizsgálobroság büntény szálait bogozza pár nap óta Horgoson. Az ünnepek előtt hirtelen elhalt a községben Turn Mihályné jómódú asszony s az emberek gyilkosságot rebesgettek. Ugy mondták, hogy méreggel ölték meg a hirtelen elpusztult asszonyt. F. hó 20-an délután kiutazott Horgoson Hubacsék Pál vizsgálóbíró, dr. Balassa Péter és dr. Berger Mór törvényszéki orvosokkal s megejtették a nyomozást. Az elhalt asszony holttestét 21-én délelőtt boncoltatták föl annak megállapítása végett, hogy tényleg méreg okozta-e annak halálát.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálatára Kruspér Pál kir főmérnök és az államépítészeti hivatal főnökének elnöklété alatt Szegeden szervezett bizottság vizsgálatát 1900. évi aug. hó 30-án d. u. 3 órakor kezdve a m. kir. államvasutak szegedi szivattyú telepén fogja megtartani, miköl érdekeltek azon figyelemzettel értesítettek, hogy a vizsgálati elre vonatkozó kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, Posta-palota), kell megközelőleg benyújtaniok vagy beklüdeniök.**

— **Baleset.** Nem győzzük elégszer felhívni a rendőrség figyelmét arra, hogy az utcán, útakon gazdalanul álló kocskit tulajdonosait szigorúan ellenőrizték és büntessék meg, ha nem teszik meg a kellő óvintézkedéseket s elmulasztják a lovakat lezabalanizni. Vasárnap este is ilyen nagyfokú vigyázatlanságnak lett májdnem az áldozata Póllacsék Jakab, ki feleségével és unokáival éppen hazafele menőben volt a népünnepegyről, midőn G. József szent-lászlói garda loval valamitől megvadulva, a túl a kurcai csárda felől örült vagtatással előrohantak s a rendőrkapitánysági épület sarkán elütötték Polacsek és családját. A lovak fejökkel löktek fel Polacseknek s keresztülgáltak rajta, ki súlyos zúzódásokat szenvedett felső karján és lábán, míg öt kiserőjérének, bár szintén a kocsialag került új unokáival együtt, csodálatos módon az ijedtségen kívül nem történt komolyabb baja. A sérülteket először a rendőrségre vitték és ott részesítették az első segélyben; majd aztán hazaszállították őket a lakasukra.

— **A nemzeti zenében.** Budapeston a növendékek beiratása folyó évi augusztus hó 30-ától bezár. szeptember hó 5-éig, az intézet helyiségében (Budapest, IV. Ujvilág-útca 14 sz.) naponként délelőtt 9—12 óráig történik. Ezen időn túl, csakis külön igazgatói engedély alapján, naponként délután 3—5 óráig. Mindkét nembeli növendékek felvételnék az ének, zongora, orgona, cimbalom, hárfá, az összes vonós- és fúvó-hangszerek, továbbá az összhangzattani, zeneszerzési, zenetörténeti és esztetikai tanszakokba, a vonós-negyves és zenekari iskolába, valamint az egyházi zene- és lythurgiai tanszakokba is. Beiratási díj 12 korona.

— **Elgázolás.** Virágos István II. tized 721. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrkapitányságon, hogy f. hó 19-én reggel, ahogy a templomba ment, a Czeglédi Fülöp felsőpartí házánál levő átjárónál akart keresztülhaladni, a Kovács János mészárosmester sebesen azon vagtató fogata elütötte úgy, hogy karján, lábán, de különösen a fején súlyos sérüléseket szenvedett. A sérült ember nem csupán a fogat tulajdonosának, tilos sebes hajtás miatt való megbüntetését kéri a kapitányságon, de azt is, hogy részére Kovács Jánosnal szemben 100 koronára fájdalomdíjat ítéljenek meg.

— **Szerbtövis a határban.** A szerbtövis irtását törvény teszi kötelezővé és akit ez elmulasztja, büntetendő kihágást követ el, mert ennek a gyomnak az elhatalmasodásával nemcsak a hanyag gazdára következik kár, hanem

a szomszédos birtokostársaira is, akik a maguk részéről hibájba írtják a veszedelmes gyomot, ha szomszédjuk hanyagsága felbujánozni enged. Dékány János és Mikecz Áron lovas rendőrök most arról tesznek jelentést a kapitányságon, hogy a kistókei gát, a békényi csárdához vivő vonalszakaszának mindkét oldalát, kezdve a Nemes Nagy Sándor kistókei 55. sz. tanyáján, a Sváb Sándor földje mellett egészen a Gyarmati János kistókei 34. sz. tanyájáig, felverte a szerbtövist. A szerbtövist irásában muladékos gazdak ellen a kapitányság — e jelentés alapján — kénytelen lesz elrendelni a kihágási eljárást, amelyről csak az a kívánatos, hogy a legnagyobb eréllyel és szigorral folytassák le.

— **Nyoma vesztett.** Egy 15 éves leány: Böszörményi Mari tűnt el a f. hó 19-ről 20-ra viradók hajnalán szülei lakásáról, akinek hollétét a banatos szülek, a legszorgosabb utánjárás mellett se tudták kideríteni. A leány — mikor hazulról elment, egy hátrahagyott levélben említi, hogy öngyilkosságot akar kövölni, de arra se vezet semmi nyom, hogy hol, mi úton követhetett volna el ilyen végezet tettet. Kétségbeesett szülei kérésére a rendőrkapitányság most nyomozó levelet adott ki a nyomavesztett leányról, aki jól kifejtett, elég magas termetű, fehér arccal, szőke hajú és szemöldökű, kékes szemű teremtés. Hogy mi ruha volt rajta eltűnésekor: a szülei se tudják. A kapitányság felhívja a társhatóságokat, hogy területükön nyomozzák az eltűnt leányt s ha megtalálják tegyenek róla jelentést.

— **Tűzveszedelm.** Tűzet jelzett f. hó 21-én délután 5—6 óra közt az őrtorony vézes harangkengatása. A 4 tizedben, Gyömrői István 443. számú háza portáján gyulladt ki — eddig még ismeretlen okból, egy kocsiromány szalma. Azonban a tűzkeletkezését a házbeliek is észrevették és mikorra a — szinte örületen vagtattással a helyszínre robbogó tűzfeszendőkkel oda értek, a veszedelmet már el is fojtották, mielőtt nagyobb arányokat ölthetett volna.

„Henneberg-selyem“

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelésük — fekete, fehér s színes, 45 krtól 14 ft 65 krtig méterenként. Mindenkinék postabér és vámmentesen, házhoz szállítva! Mintak postarövidtával küldetnek. **Henneberg é., selyemgyár** (cs. és kir. udvari-szállító, Zürichben. 1

Értesítés.

Miután: a szentesi m. kir. állami főgimnázium segítő egyesületének alapszabályai, a vallás és közokt. m. kir. miniszteri-unnak f. é. júl. 20-án, 47024 sz. a. k. rendeletével jóváhagyást nyertek, ezen egyesület az 1900/1. tanévben működését megkezdi. Addig is, míg ezen egyesület a legközelebb egybehangzó rendes közgyűlésen tisztviselőit és választmányát megválasztja, tájékoztatás végett a gimnázium beiratkozó szegénysorsú tanulóit előre értesíthetem, hogy ezen egyesület a segélyre érdemes szegény tanulókat egyelőre tankönyvek kölcsönadásával, tanszerke adományozásával a választandó tandíj fizetéssel fogja támogatni. Külön kell folyamodni szept. 6-ig tankönyvek és tanszerkeért, külön szept. 18-ig tandíj fizetés tárgyában. A szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelen kérvények a Szentesi m. kir. állami főgimnázium segítő egyesületének elnökségéhez címelve, fenti határnapokig alulírottan nyújtandók be.

Szentes, 1900 aug. 17.

Balázsovits Norbert,
a segítő egy. id. elnöke.

Irodalom.

A Vasárnapi Ujság, augusztus 19-iki száma 28. képpel jelent meg, melyeknek nagy része a királyi vonatkozású, a 70-ik születésnapja alkalmából adott közleményekhez. Első

szek közt a király legújabb arcképe, László Fülöpnek a párisi kiállításon levő festménye után; továbbá a királynak több kevéssé ismert arcképe gyermek és ifjúkorából, s az újabb évekbeli is több; jelenetes képek a királyi gyermekégtől a koronázásig, s Szegeden a nagy árvizok tett látogatásáig egészítik ki a teszik teljessé e közleményeket. E szám továbbá hat képet közöl az Esztergom-ban aug. 15-én lefolyt ünnepélyekről, s az elhunyt Steiner püspök, s Papp Dániel most elhunyt író arcképeit, mely utóbbihoz Endrődi Sándor írt nekrológot.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyed évre negy kor., „Politikai Ujdonságok“ kal és „Világkrónika“ val együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-úta 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság a magyarnép számára, feleve 2 kor, 80 fillér.

Népesedési mozgalom.

1900. évi augusztus 12—18 ig.

Születtek: Varga Julianna, Ácsi Kovács Julianna, Nagy Ballint, Kócan István, Kis Eszter, Panyik Tóth Julianna, Szabó Julianna, Simon Mária, Dóci Mária, Szabados János, Kovacs Imre, Kotymán Julianna, Dömsödi Rozália, Varga Erzsébet, Tóth Mária, Czák István, Kádár Erzsébet, Rideg Sándor, Dóci Terézia, Kis Julianna, Lazar Mária, Gere József, Puncyeki halva született fia, Táci Szabó Lajos, Béli Mária, Dora Tóth Sándor.

Házasságot kötöttek Puskás Varga János Vajda Eszterrel, Szabó Imre Lajos Julianával.

Meghaltak: Rác Róza Erzsébet 4 hónapos béluhur, Horvat Francziska 3 éves béluhur, Gallasz Mária 5 hónapos béluhur, Nándori István 67 éves tüdőgümőkör, Győri Sándorné 60 éves agyszélhűdés, Veres István 72 éves szervi szívja, Négyesi Ferencz 11 hónapos béluhur, Takács Sándorné 51 éves, rak, Keresztes Nagy József 84 éves végelgyengülés. Pataki Erzsébet 17 hónapos béluhur, Bartha Imre 24 éves cukorvizelés, Dancsó Ferenc 8 hónapos béluhur, özvegy Lévai Jánosné 75 éves csonttörés. Szathmari Nagy Lajosné 21 éves agyhártyalob, Pese József 73 éves tüdőgümőkör.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. MATÉFFY FERENC

Társ-szerkesztő BÁNPALYI LAJOS.

1317/1900. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróság 1900. évi V. 531/3. számú végzése következtében HIVATALBÓL Vasadi Gyula és társai lakos javára Sarkadi Nagy Sándor kistókei lakos ellen 105 korona 50 fill. s jár. erejéig 1900. évi július hó 28-án fogantatott kölcsönös kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 50. vonatató bűza nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróság 1900 ik évi V. 531/4. számú végzése folytán 105 kor. 50 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi március hó 21 napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/2 százalékos váltó díj és eddig összesen 48 korona 36 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kistóké végrehajtást szenvedett tanyáján leendő eszközzésére 1900. évi augusztus hó 27-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. 108. §-a értelmében kész-

pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1900. évi augusztus hó 13 napján.

Végh Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

8206.900.

Hirdetmény.

Figyelmeztetnek mindazon adófizető polgárok, akik bármi néven nevezendő adóhátralékban vannak, hogy tartozásaikat a lehető legrövidebb idő alatt lefizetni igyekezzenek, — mert ellenesetben a hanyag adófizetők ellen a végrehajtási törvény 1883. XLIV. t. cz. 67. §. fog a legszigorúbban alkalmaztatni. 4—2

Schleier István, Dr. Lakos Imre,
h. ad. tanácsnok. polgármester,

Schneider-féle **Páfrány-tokocska**, (Galamdóz elhajtó.)

Millió embernek a szer visszadása egészségét Kik galamdféregben és gyomorbaiban szenvednek.

Pántlikagilisztá fejstől a páfrány-tokocska által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélkül gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisztá féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel-és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 350 előre való beutalásával. A pántlikagilisztá tünetei a következők: Az arc halványasága, bagyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyalkasodás, bevont nyelvemészhetetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágytalanság, gyakori rosszulletés vagy éppen ajulások s szédülés főleg éhgyomorral, egy gombolyag felszallása egész a nyakig, nyál összegyűlés, a test megdagadása, gyomororsó, gyomorfájás, gyakori feibőfőgés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűrés, szivó fájdalom és szűrés a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendeltetését, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a búskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál ohajtása. Egyedül valódi kapható: Schneider József gyógyszerésznél, Resicán, főútcza 24. (Délmagyarország.) 15—15

Kilós papír

kapható

a kiadóhivatalban.